

Силабус курсу

Політичні системи та режими

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Освітньо-професійна програма « Міжнародні та регіональні політичні комунікації»

Рік навчання: III, Семестр: V

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

к. політ. н., доц. Томахів Володимир Ярославович

Контактна
інформація

wtomahiv@ukr.net +380673540250

Опис дисципліни

Дисципліна «Політичні системи та режими» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо аналізу сучасних політичних систем та режимів, розширення знань про політичні системи та режими, політичні інститути, процеси, явища та ідеології. Дисципліна орієнтує на розкриття сутності системного аналізу політики, історичних та сучасних типів політичних систем та режимів, аналізу основ та принципів їхнього функціонування, ефективності і якості політичних режимів як способу функціонування політичних систем, Дисципліна формує навички для здійснення аналізу поточної ситуації в країні, прогнозування динаміки розвитку політичної системи та політичного режиму.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Тема 1. Місце системного аналізу політики в науці. Аналіз сучасних теорій політичних систем..	Знати зміст, особливості дисципліни та її категоріального апарату. Аналізувати специфіку системного аналізу політики в контексті особливостей загальної теорії систем, основні сучасні теорії політичних систем та режимів.	Поточне опитування
2 / 2	Тема 2. Сутність, структура та функції політичної системи.	Здійснювати аналіз сутності і змісту політичної системи, її внутрішні та зовнішні функції,	
2 / 2	Тема 3.Характеристика структурних компонентів політичної системи	Знати структурні елементи політичної системи суспільства та здійснювати аналіз їхнього функціонування, Розкривати механізм взаємодії компонентів політичної системи. Виявляти особливе місце держави як центрального елемента політичної системи.	
4 / 4	Тема 4. Типологія політичних систем.	Розкривати основні критерії типології політичних систем, порівнювати	

		формаційний і цивілізаційний підходи типології політичних систем; зв'язок рівня соціально-економічного розвитку країни з політичними структурами, режимні, функціональні, партійні, виборчі, ідеологічні, інтеграційні політичні системи.	
2 / 2	Тема 5. Політична система України.	Знати проблеми розвитку політичної системи України. З'ясувати взаємозалежність проблем розвитку, модернізації, реформування та демократичної трансформації політичної системи України.	Поточне опитування
2 / 2	Тема 6. Категорія «політичний режим»: суть та основні підходи щодо визначення.	Аналізувати основні підходи до визначення поняття «політичний режим», співвідношення поняття «політичний режим» з поняттями «форма правління», «державний режим», «політична система».	
2 / 2	Тема 7. Типологія політичних режимів	Пояснювати основні теоретичні підходи до класифікації політичних режимів як основи для їх аналізу, знати основні етапи наукових досліджень типологізації політичних режимів. Здійснювати аналіз сучасних напрацювань політичної науки щодо класифікації політичних режимів.	
4 / 4	Тема 8. Авторитарний політичний режим та його типи	Аналізувати сутність авторитаризму як політичного режиму, основні наукові концепції автократії, сильні та слабкі сторони авторитаризму. Розкривати багатовимірність авторитаризму та його різновидів, прояви у сфері суспільно-політичного життя, сутність т.зв. «модернізаційного авторитаризму». Здійснювати аналіз основних сучасних типів авторитаризму та їх особливостей.	
2 / 2	Тема 9. Демократія як політичний режим	Розкривати багатовимірність поняття демократія та вміти виявляти її особливості як політичного режиму. Виділяти основні індикатори демократичного політичного режиму. Аналізувати основні проблеми й перспективи розвитку теорії та практики демократії та демократичних режимів в сучасному світі.	
2 / 2	Тема 10. Тоталітаризм та його різновиди.	Знати загальні передумови та причини виникнення тоталітаризму. Обґрунтовувати тоталітаризм як феномен ХХ ст. Розкривати тоталітарний механізм і його структуру, місце ідеології і пропаганди в процесі становлення та функціонування тоталітаризму. Знати основні критерії типології тоталітарних	

		режимів та виявляти відмінності між ними. Аналізувати радянський тоталітаризм (сталінізм) як його класичний різновид, виявляти особливості функціонування в Україні.	
2/ 2	Тема 11. Трансформація політичних режимів.	Знати сутність понять «політичний транзит», «політичні трансформації» та «хвилі демократизації» для аналізу процесу трансформацій політичних режимів. Аналізувати основні етапи та послідовність демократичних перетворень, вміти оперувати поняттям «гібридний політичний режим» та його розумінням як «неповної демократії». Знати основні індикатори гібридних режимів.	
	Тема 12. Політичний режим незалежної України: проблема дефініції.	Аналізувати основні етапи трансформації політичного режиму в незалежній Україні та теперішні основні риси. Виявляти індикатори «гібридності» сучасного політичного режиму в Україні та проводити аналіз перспектив його подальшої демократизації.	

Літературні джерела

1. Литвин В.С. Політичні режими сучасності : інституційні та процесуальні виміри аналізу : навч. посібник / В. С. Литвин. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 632 с.
2. Мацієвський Ю. В. У пастці гібридності: зигзаги трансформацій політичного режиму в Україні (1991-2014). – Чернівці: Книги – XXI, 2016. – 552 с.
3. Неліпа Д.В. Системний аналіз в політології. Підручник К. : ЦУЛ, 2013. 304 с.
4. Рябцев Г.Л. Політична система суспільства. Навч. посіб. для вступників. К.: Псіхея, 2015. 172 с.
5. Політична система сучасного суспільства: навчальний посібник / [В. В. Мадіссон, Т. І. Кадлубович, Д. С. Черняк, Н. В. Пархоменко] – К. : КНУТД, 2015. – 229 с.
6. Фісун О. Динаміка політичного режиму в Україні (прогнозний аспект) / за заг. ред. д. політ. н. О.А. Фісуна. РФ НІСД у м. Харкові. Х. : Золоті сторінки, 2011. – 116 с.
7. Фісун О. Типологія політичних систем: основні підходи //Політичний менеджмент. 2005. – №5. – С.39–50.
8. Chou M. Theorising Democide. Why and How Democracies Fail. New York: Palgrave Pivot, 2013. 96 p.
9. Dryzek John S., Honig B., Phillips A. The Oxford Handbook of Political Theory. Oxford University Press, 2019. 1678 p.
10. Gregor A.J. Totalitarianism and Political Religion: An Intellectual History. Stanford: Stanford University Press, 2012. 316 p
11. Heywood Andrew. Political Theory: An Introduction. London: Macmillan International Higher Education. 2015. 440 p.
12. Nyirkos Tamás. The Tyranny of the Majority: History, Concepts, and Challenges. Routledge, 2018. —160 p.
13. Political systems and regimes. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.centre-robert-schuman>.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “**Політичні системи та режими**” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Усне опитування під час заняття (5 тем по 10 балів = 50 балів) 2. Письмова робота = 50 балів	1. Усне опитування під час заняття (7 тем по 10 балів = 70 балів) 2. Письмова робота = 30 балів	1. Написання КППЗ, яке включає вибір теми, складання плану, написання роботи = 70 балів . 2. Захист КППЗ = 30 балів	1. Відповідь на 2 питання , кожне з яких = 40 балам, а у підсумку = 80 балів 2. Розв'язання 10 тестів по 2 бали кожний = 20 балів.

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом